

Juryrapport BNO Piet Zwart Prijs 2019

Op 2 april 2019 kwam de jury voor de BNO Piet Zwart Prijs bijeen, bestaande uit Timo de Rijk/juryvoorzitter, Pieke Bergmans, Gert Franke, Joost Grootens, Ed van Hinte en Koert van Mensvoort. Madeleine van Lennep/directeur BNO was secretaris. Deze jury heeft besloten de BNO Piet Zwart Prijs 2019 toe te kennen aan Frans Bevers.

De winnaar

Frans Bevers is ruimtelijk ontwerper. Met het bureau OPERA, dat hij startte als interdisciplinair samenwerkingsverband in 1981, heeft hij een grote en onmisbare bijdrage geleverd aan het vak tentoonstellingsontwerp, een vak dat in zijn beginjaren nog nauwelijks ontwikkeld was.

Vanaf 1994 gaf Frans Bevers in hechte samenwerking met zakelijk partner en medeoprichter Lies Willers de praktijk van OPERA Amsterdam verder vorm. Hij zocht de inhoudelijke dialoog met de opdrachtgevers, waardoor concept en uitvoering werkelijk in gezamenlijkheid tot stand konden komen. Hij streefde telkens naar de optimale combinatie van verhaal en het tentoongestelde. Hij koos al vroeg voor een multi- en interdisciplinaire aanpak, gebruik makend van wat in de jaren tachtig nog de 'nieuwe media' werd genoemd.

Wars van conventies wist Frans Bevers opdrachtgevers te prikkelen en uit te dagen om tentoonstellingen te maken die krachtig en meeslepend zijn, zowel inhoudelijk als visueel. Hij bracht metaforische invalshoeken in en werkte intensief samen met externe ontwerpers, kunstenaars, schrijvers, fotografen, filmers, technici en curatoren. Hijzelf was ondertussen de stuwende kracht die de inhoudelijke kaders vaststelde, het ontwerpproces op een charmante en energieke manier regisseerde. Hij gaf ruimte en wist tegelijk op een samenhangend geheel af te sturen.

Dit alles heeft geresulteerd in spraakmakende tentoonstellingen, presentaties en ruimtes, onder meer in het Museum Volkenkunde te Leiden, het MOMA te New York, het Victoria & Albert Museum, het British Museum te Londen en het Museum of World Culture, Göteborg.

Vrijwel altijd is Frans Bevers ook actief geweest als docent. Tussen 1981 en 2001 was hij hoofd van de afdeling Architectonische Vormgeving aan de Rietveld Academie waar hij doceerde van 1979 tot 2007. Hij gaf gastlessen aan Parsons School of Design te New York, Shanghai Normal University, East China Normal University te Shanghai en de University of Illinois te Chicago. Tot op heden doceert hij aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten te Den Haag en de Design Academy Eindhoven. Daar werd hij afgelopen jaar verkozen tot beste docent, wat gepaard is gegaan met de uitreiking van

de Jan Lucassenprijs. Dat moet te maken hebben gehad met zijn persoon: gedreven, positief en enthousiasmerend.

Samengevat is Frans Bevers een belangrijke aanjager geweest voor de ontwikkeling van het vakgebied tentoonstellingsontwerp, voor processen van co-creatie en goed teamwork in een multidisciplinaire en interactieve benadering, voordat die gemeengoed werden. Als docent heeft hij het vak en zijn ontwerpmentaliteit daarnaast op een uitstekende manier doorgegeven en aankomende ontwerpers daarmee enorm gestimuleerd.

Dit alles is voor de jury reden om hem de BNO Piet Zwart Prijs 2019 toe te kennen.

De prijs

De BNO Piet Zwart Prijs is een eervolle onderscheiding voor een ontwerper die van grote betekenis is voor het vakgebied. Alle erkende ontwerpdisciplines die belangrijk zijn voor het aanzien en de ontwikkeling van het ontwerpvak komen in aanmerking. De prijs bestaat uit een fysieke onderscheiding die de winnaar ontvangt op het podium van de Dutch Design Awards. Op een andere plaats en tijdstip wordt diepgaander de aandacht gevestigd op de winnaar.

Doelen van de BNO Piet Zwart Prijs zijn:

1. het eren en onderscheiden van een excellent ontwerper voor de betekenis van zijn werk en/of voor zijn rol in de ontwikkeling en de aanzien van het vak;
2. het stimuleren dat nieuwe generaties ontwerpers kennis nemen van de bijzondere prestaties van hun voorgangers;
3. het genereren van aandacht voor de betekenis van goed ontwerp, het ontwerpvak en de BNO.

Tussen 1983 en 2017 is de prijs achtereenvolgens uitgereikt aan: Friso Kramer, Jan van Toorn, Wim Crouwel, Eva Besnyö, Nel Verschuuren, Jan Bons, Bruno Ninaber van Eyben, Gert Dumbar, Willem Diepraam, Marijke van der Wijst, Gerard Unger, Ulf Moritz, Paul Mijksenaar en ontwerpstudio LUST.

De opzet van de prijs, de criteria en de voordrachten

De BNO Piet Zwart Prijs wordt eens in de twee jaar toegekend. De jury is divers samengesteld qua expertise en leeftijd en wisselt regelmatig van samenstelling. BNO-leden en andere professionals uit de Nederlandse ontwerpwereld kunnen kandidaten voordragen, rekening houdend met de gestelde criteria.

De beoordelingscriteria zijn:

1. er is sprake van excellent werk in een of meerdere ontwerpdisciplines, wat zich uit in langdurig en op hoogwaardig niveau ontwerpen;
2. er is een buitengewone bijdrage geleverd aan de betekenis en het aanzien van het vakgebied;
3. er is sprake van een voorbeeldfunctie ten opzichte van de volgende generatie(s) ontwerpers.

Er zijn dit jaar voordrachten ontvangen voor in totaal elf kandidaten, werkzaam in uiteenlopende disciplines. Dat is een gering aantal. De jury heeft dan ook uitgebreid stil gestaan bij mogelijke redenen daarvoor en zint op manieren om de betrokkenheid van de vakgemeenschap te vergroten. Omdat de prijs ook is bedoeld om jongere generaties in aanraking te brengen met het gedachtegoed en de betekenis van belangrijke voorgangers, is dat eveneens een aandachtspunt.